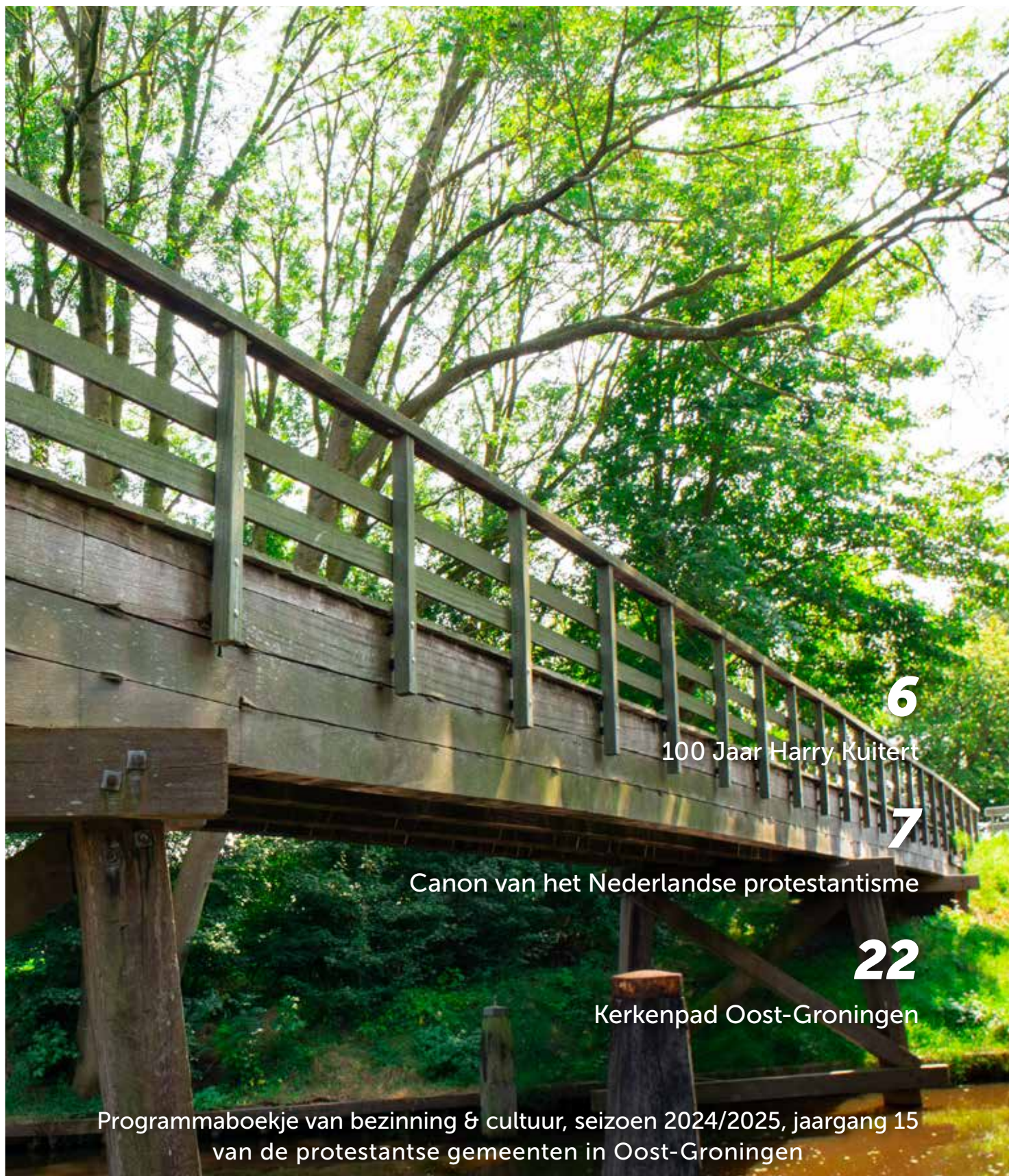

OVER DE BRUG

Protestantse
Kerk

Magazine
2024 - 2025

6

100 Jaar Harry Kuitert

7

Canon van het Nederlandse protestantisme

22

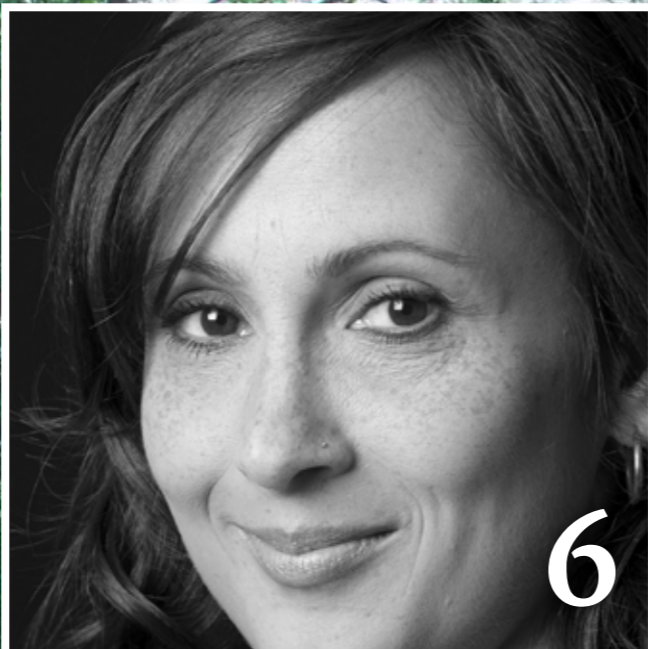
Kerkenpad Oost-Groningen

Programmaboekje van bezinning & cultuur, seizoen 2024/2025, jaargang 15
van de protestantse gemeenten in Oost-Groningen

inhoud

VERDIEPING	4
Filosofiekring	4
Gespreksgroep Moderne Profeten	4
Geen weg naar vrede dan de vrede zelf	5
Lezing Erik Ader	5
100 Jaar Harry Kuitert	6
Lunchlezing met Karin Sitalsing	6
Canon van het Nederlandse protestantisme	7
Theologische verdieping Groningen nieuwe opzet	7
ONTMOETING	8
Van de stilte en de troost	8
Gespreksgroep: Speurtocht geloven	8
Gespreksgroep Zingeven	8
Bijbelkring Oude Pekela	9
Meditatieve dans	9
Filmhuis Bellingwolde: Moving Movies	10
Gevlekte pracht en bontigheid	11
Paaskaarsen versieren	11
OP PAD	12
Kleasterkuier, wandelen in Jorwert	12
Adventswandeling in Balloo	12
Maria Lichtmis, wandeling langs vier kerken	12
Lutherreis in het kader van TVG (Theologische Verdieping Groningen)	13
Tiendaagse reis naar Engeland	13
Tiendaagse reis naar Frankrijk	13
Excursie Synagoge Groningen	14
Kerkentocht in Ostfriesland	14
SAMEN ETEN	15
Wijkresto	15
Wereldkeuken	15
'Meer dan een drankje' - Wijnproeverijen	16
Bijbels koken	16
Pannenkoekendag	17
MUZIEK & BIJZONDERE VIERINGEN	18
Muziekavonden	18
De Preek van de Leek	19
Jonge mensen op het concertpodium	20
Choral Evensong	20
Grunneger dainst	20
Taizé-vieringen	21
OVERIGE ACTIVITEITEN	22
Koffieontmoetingen in diverse kerken	22
Kerkenpad Oost-Groningen	22
Kerstmiddag	22
CONTACTPERSONEN INFORMATIE EN AANMELDING ..	23
LOCATIES	23

Brug: 't Doekertje, Nieuwolda

voorwoord

Al jarenlang is Over de Brug een begrip in onze regio.

Ook dit jaar is er een breed en gevarieerd programma samengesteld voor iedereen die op zoek is naar ontmoeting, verdieping of zijn of haar grenzen wil verleggen. Van wandelingen tot excursies, gespreksgroepen en filmavonden, je kunt creatief aan de slag of samen meditatief dansen. En nog veel meer...

De verschillende activiteiten hebben we voor u gerubriceerd onder de kopjes:

- verdieping
- ontmoeting
- op pad
- samen eten
- muziek & bijzondere vieringen,

Al is het duidelijk dat er soms enige overlap is.

We hebben ons best gedaan om er weer een gevarieerd programma van te maken. We hopen dan ook dat velen, van binnen én buiten de kerk, gebruik maken van ons aanbod.

Voor en achter in dit magazine staat alle praktische informatie, zoals de contactgegevens van degenen bij wie u zich op kunt geven (indien nodig) en de adressen van de diverse locaties.

Veel activiteiten zijn gratis. Als er kosten aan verbonden zijn, wordt dat vermeld. Mochten financiën een beletsel voor u vormen om aan een activiteit mee te doen, neem dan even contact

op met de voorzitter van onze werkgroep Bert Altena, dan zoeken we naar een oplossing.

De samenstellers, afkomstig uit de Protestantse Gemeente Oost-Groningen en andere kerkelijke gemeenschappen, geloven dat ze met dit jaarprogramma iets zinvols presenteren. We hopen dat alle activiteiten evenzovele gelegenheden zijn om nieuwe, verrijkende en verbindende ervaringen op te doen.

De werkgroep Bezinning & Cultuur,

Carel Emmerink, Geesje Koers, Hennie Nijmeijer, Jenneke Ploeger, Gert Wybe van der Werff, Margrietha Wolfs en Bert Altena

verdieping

Gespreksgroep Moderne Profeten

Profeten zijn gewone mensen. Ze hebben hun angsten, hun sores en hun zwaktes. Maar er is ook iets bijzonders aan hen. Profeten zijn mensen die geïnspireerd zijn geraakt: door schrijvers, door mensen, door gebeurtenissen, door onrecht dat ze meemaakten, door bijbelverhalen. Zulke mensen zijn nodig. Ze stellen vragen: doen wij dit wel goed? Doen wij recht aan wie ons nodig heeft? Wat drijft ons werkelijk?

In het project Moderne Profeten, bestaande uit een podcast en een boek, worden zulke gewone mensen uit onze eigen tijd naar voren gehaald. Ze kunnen ook voor ons inspiratiebronnen en gesprekspartners zijn...

Moderne Profeten is een project van de EO en van Kees van Ekris, theoloog des Vaderlands en verbonden aan de zendingsorganisatie IZB.

In onze gespreksgroep lichten we vier 'moderne' profeten uit. Dat zijn achtereenvolgens Desmond Tutu, Bisschop Muskens, Jacques Ellul en Angela Merkel.

Je leest meer over hun leven en hun inspiratiebronnen. Samen gaan we op zoek naar wat zij ons te zeggen hebben en hoe zij ons kunnen inspireren.

Gespreksleiding: Gert Wybe van der Werff en Bert Altena
Data: Woensdagavonden 30 oktober (Ons Gebouw Winschoten); 13 november (De Ontmoeting Scheemda), 27 november (Winschoten) en 11 december (Scheemda)
Tijd: 19.45 – 21.30 uur
Info & aanmelding: Gert Wybe van der Werff

Filosofiekring

Iedereen kan filosoferen. Want als je vragen durft te stellen en bereid bent om met anderen in gesprek te gaan, echt te luisteren en indien nodig je mening bij te stellen, dan ben je al aan het filosoferen.

Tijdens de bijeenkomsten van de filosofiekring, bespreken we telkens een actueel thema. Met elkaar lezen en bespreken we een korte tekst, uit krant of boek, en gaan met elkaar in gesprek. Samen word je wijzer. De kring staat open voor iedereen. Je kunt altijd inhaken of uitstappen.

Gespreksleider: Bert Altena
Data: 2 oktober, 6 november, 18 december, 29 januari, 19 februari, 26 maart en 23 april
Tijd: 19.30 – 21.30 uur
Locatie: Ons Gebouw, Winschoten
Info & aanmelding: Bert Altena

verdieping

Geen weg naar vrede dan de vrede zelf

Lezing over het boek 'Alleen door vrede beschermen we ons zelf' van Eugen Drewermann. De Nederlandse vertaling van dit vredesboek van Drewermann, waarin hij het vanzelfsprekende van militair ingrijpen krachtig weerlegt, wordt hem overhandigd op zaterdag 5 oktober in Utrecht.

Op 3 november houdt de vertaler (Bert L. van der Woude) een lezing over dit boek in de Marktplaatskerk te Winschoten.

Datum: 3 november
Locatie: Marktplaatskerk Winschoten
Aanvang: 15.30 uur.
Kosten: € 7,50 (inclusief koffie/thee en een glas wijn of sapje na afloop)
Aanmelding: Is niet nodig, maar kan evt. bij Bert L. van der Woude

Lezing Erik Ader

Op 8 oktober komt oud-ambassadeur Erik Ader vertellen over drie boeken.

Het eerste is "Een Groninger pastorie in de storm" dat zijn moeder schreef over het verzet van haar en haar man, ds. Ader, tijdens de bezetting. Verzet dat voornamelijk bestond uit grootschalige hulp aan Joodse landgenoten. Ds. Ader overleefde dat verzet niet. Die pastorie stond in Nieuw Beerta.

Het tweede – "Oorlogen & oceanen" – geeft aanvullende informatie over dat verzet, maar ook over de fietsreis van ds. Ader in 1937 naar Jeruzalem, over de wederwaardigheden van het gezin na de dood van de vader, over de avontuurlijke levensloop van zijn broer, de kunstenaar Bas Jan Ader, en over de ontdekkingen die Erik Ader deed toen zijn belangstelling voor het Israëlijsch-Palestijnse conflict door het oorlogsverleden van zijn ouders eenmaal gewekt was. Hij schrijft verhalend over zijn liftreis naar het gebied in 1966, over zijn verblijf in de regio in de jaren tachtig, over de vele reizen die hij daarna nog naar het gebied maakte en de gesprekken met oud-onderduikers daar.

In het derde boek – "Kinderen van Amalek, Mythes en feiten rond het Israëlijsch-Palestijns conflict" – gaat Ader systematisch in op dat conflict aan de hand van uitgebreide literatuurstudie. Hopelijk is dan de tweede druk al beschikbaar. Daarin is ook de actualiteit verwerkt.

Erik Ader groeide op in Drieborg, studeerde economie in Groningen en werkte als diplomaat op vier continenten om na zijn pensionering terug te keren naar het Groninger land.

Boekhandel Bruna Nieborg uit Winschoten verzorgt de boekentafel.

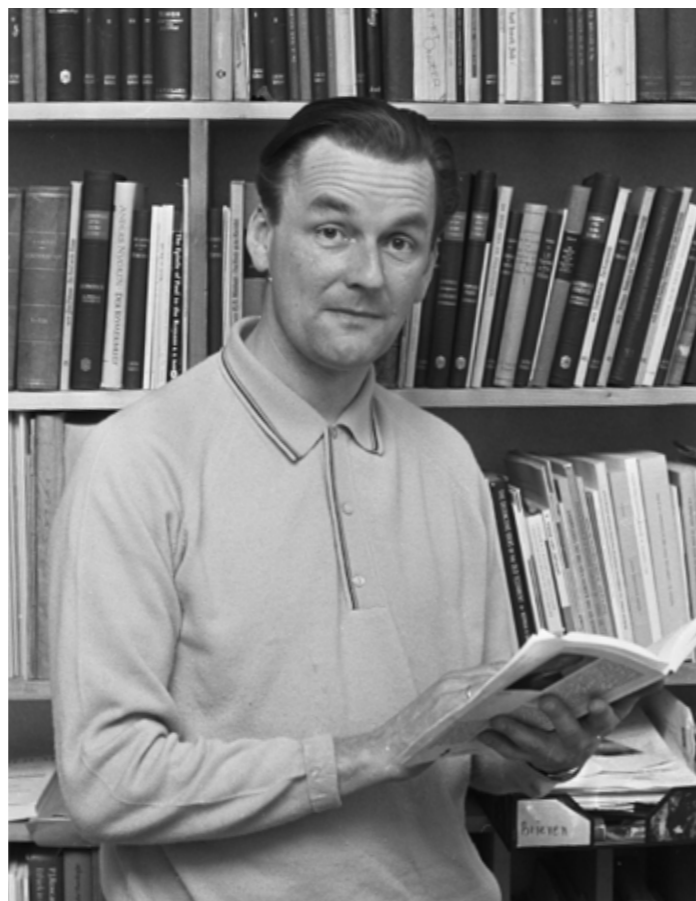
Datum: 8 oktober
Aanvang: 19.30 uur
Locatie: Kerk te Oostwold
Toegang gratis. Een vrije gift is bestemd voor de Palestinian Medical Relief Society.
Info: Bert Altena

Datum: 11 november
Tijd: 19.30 – 21.30 uur
Locatie: Ons Gebouw, Winschoten
Info: Bert Altena

100 Jaar Harry Kuitert

Op 11 november is het precies 100 jaar geleden dat Harry Kuitert werd geboren. De theoloog die met name in de Gereformeerde kerken voor de nodige ophef en discussie heeft gezorgd. Zijn theologie heeft een generatie gelovigen beïnvloed. Wat is zijn erfenis? En hoe gaat de theologie na Kuitert verder?

Over deze vragen zal Bert Altena een inleiding verzorgen, waarna er ruime gelegenheid is om met elkaar in gesprek te gaan.

Karin Sitalsing
Foto: Fjodor Buis

Lunchlezing met Karin Sitalsing

Journalist Karin Sitalsing dompelde zich onder in Blauwestad. Ze ging als 'schrijver op stee' op zoek naar de bijzondere verhalen van één van de jongste dorpen van Nederland. Ze sprak met bewoners, met uitgekochte boeren, met communisten en ondernemers, met projectontwikkelaars en bestuurders. Wat is er terecht gekomen van alle ambitieuze plannen? Hoe kijken de betrokkenen daar nu naar? Haar boek Blauwestad is het resultaat van haar onderzoek. Het werd gekozen als Beste Groninger Boek 2024.

In de lunchlezing vertelt zij over haar ervaringen en alle achtergronden van haar boek.

Datum: 16 november
Tijd: 10.30 – 13.30 uur
Locatie: Markpleinkerk, Winschoten
Kosten: € 15,- p.p., incl. lunch
Aanmelding: Hennie Nijmeijer

Canon van het Nederlandse protestantisme

Eerder dit jaar verscheen Canon van het Nederlandse protestantisme naar aanleiding van het 20-jarige bestaan van de Protestantse Kerk in Nederland. Het biedt een overzicht van de geschiedenis en achtergronden van het protestantisme in Nederland. In 49 vensters beschrijft het boek belangrijke momenten, gewoontes, opvattingen, personen en voorwerpen die kenmerkend zijn voor het protestantisme.

In het eerste deel schetsen de auteurs kort de geschiedenis vanaf de reformatie. Vervolgens behandelen ze de inhoud van het geloof, de elementen van een kerkdienst en het kerkelijk jaar en markante protestanten door de eeuwen heen.

Op Hervormingsdag willen wij enkele onderwerpen behandelen uit deze Canon en kijken naar een paar fragmenten uit de serie "Het verhaal van Nederland": Wie waren de grondleggers van het protestantisme? Wat betekent de reformatie voor onze kerk? Wat was de Afscheiding en de Doleantie? En samen in gesprek gaan over wat belangrijk is om uit onze protestantse traditie te bewaren.

Gespreksleiding: Richard Offringa en Bert Altena
Datum: 31 oktober
Aanvang: 19.30 uur
Locatie: De Ontmoeting, Scheemda
Info & aanmelding: Richard Offringa

TVG (Theologische verdieping Groningen) in een nieuwe opzet

Eenjarige cursus: Theologie, een kennismaking

Komend seizoen (2024/2025) kent de TVG een iets andere aanpak dan voorgaande jaren. Op 7 oktober start er een eenjarige cursus van 25 avonden, die een kennismaking beoogt met theologie in deze tijd. De belangrijkste vakken komen kort en bondig aan de orde met oog voor actuele vragen. Kosten: € 250,- voor de hele cursus.

Open colleges in themablokken

Tegelijk start een serie thematische blokken van 3 t/m 5 avonden. De blokken zijn afzonderlijk te volgen en worden toegelicht in een studiegids, die t.z.t. ook online te bekijken is. Het eerste blok Oude Testament start eveneens op 7 oktober.

Kosten: € 30,- tot € 50,- per blok (afhankelijk van het aantal avonden).

Wilt u ter plekke informatie inwinnen, dan kan dat tijdens de info-avond op 30 september. Aanvang: 19.30 uur.

Locatie: Willem Lodewijk Gymnasium
Verzetstrijderslaan 220
9727 CK Groningen
Info & aanmelding: Bert L. van der Woude

ontmoeting

Gespreksgroep: Speurtocht geloven

In deze gespreksgroep maken we een speurtocht door het menselijk bestaan als christen in deze wereld. Tijdens onze speurtocht wisselen we van gedachten over verschillende thema's. Dit kunnen actuele thema's uit de samenleving zijn die ons bezighouden, maar er wordt ook wel eens een bijbelboek besproken en uitgediept.

Samen willen we erover nadenken wat het geloof en de bijbelse en/of christelijke traditie in deze tijd (voor ons) kan betekenen.

De gespreksavonden worden eens per maand gehouden, om beurten voorbereid door en bij één van de deelnemers thuis. We starten het nieuwe seizoen met een etentje en dan overleggen we welke thema's we gaan bespreken.

Datum: 2 oktober
Tijd: 19.00 uur
Locatie: Paviljoen Flonk, Finsterwolde
Info & aanmelding: Christien Meijer

Gespreksgroep Zingeven

Wij willen nadenken over onszelf en de zin van het bestaan. Wij gebruiken in onze samenkomsten als uitgangspunt en inspiratie het Christelijk Universeel gedachtengoed en andere religieuze bronnen.

De deelnemers hebben de mogelijkheid van tevoren een onderwerp/tekst voor een samenkomst in te brengen. Onze gespreksleider, José van Bergen, zal zich vanuit haar theologische kennis en achtergrond op de tekst of het onderwerp voorbereiden.

Het verloop van de samenkomst is enigszins gestructureerd:

- we beginnen met 15-20 minuten bijpraten met koffie/thee
- de tekst/het onderwerp wordt beurtelings voorgelezen/omschreven
- daarna overdenken we in stilte vijf tot tien minuten de tekst/het onderwerp
- tot slot delen we onze overdenkingen met elkaar

Data: 24 september, 22 oktober, 12 november en 3 december (data 2025 in overleg)
Tijd: 14.00 - 15.30 uur
Locatie: Stien Zandt-Jansen, Blijhamsterweg 18, 9695BA Bellingwolde
Info & aanmelding: Ali Kaput

ontmoeting

Bijbelkring Oude Pekela

De Bijbelkring wordt gehouden van september 2024 tot en met mei 2025. Met uitzondering van de maand december komen we in die periode één keer per maand op een woensdagmiddag bij elkaar.

In de eerste helft van 2024 zijn we begonnen met de bespreking van de scheppingsverhalen uit Genesis 1 en 2 en naar verwachting gaan we daar in het begin van het nieuwe seizoen nog even mee verder. Daarna pakken we weer een nieuw interessant onderwerp op, dat in overleg met de deelnemers wordt vastgesteld. Ook dit nieuwe onderwerp zal ongetwijfeld weer boeiende en leerzame (geloofs)gesprekken opleveren.

Data: 18 september, 23 oktober en 27 november 2024 (data 2025 volgen later)
Tijd: 14.30 - 16.00 uur
Locatie: Het Anker
Info & aanmelding: Simone van de Vrie

8

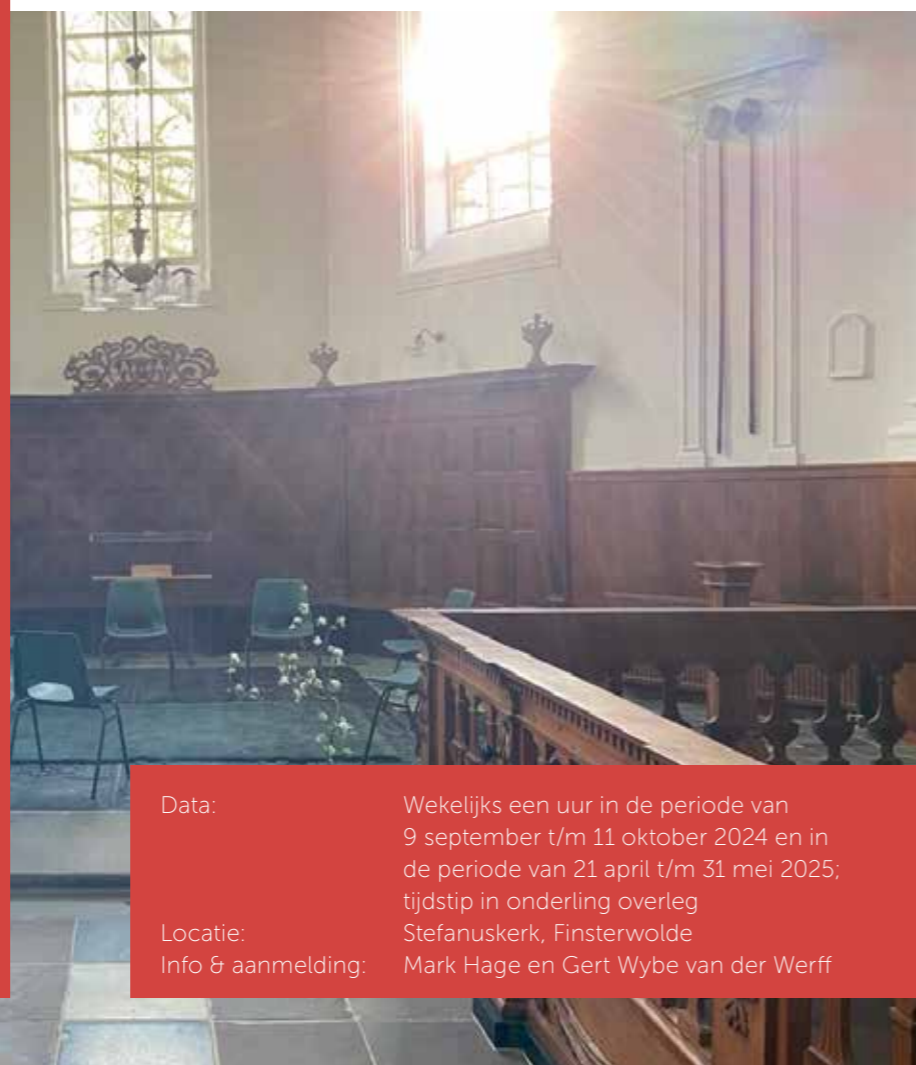
Van de stilte en de troost

Het leven is dagelijks vol drukte en prikkels. Er speelt veel in de wereld en ook in ons eigen leven kan dat zo zijn. Na een geslaagde editie dit voorjaar starten we opnieuw een serie bijeenkomsten in september. Samen oefenen we de stilte, waarin we vanuit rust en aandacht nieuwe richting vinden.

We maken daarbij dankbaar gebruik van de handvatten die ons door de verschillende spirituele tradities worden aangereikt, als de Ignatiaanse en Benedictijnse kloostertraditie.

Deelnemers noemden de bijeenkomsten: "verrijkend", "dagelijks toepasbaar" en "ondersteunend".

We beginnen de bijeenkomst van een uur met een tekst, muziek, afbeelding of andere vorm waarop de aandacht gericht wordt. Dan volgt een contemplatieve stilte en wordt de meditatie gezamenlijk afgerond. Voor wie wil is er daarna koffie/thee drinken. Zo komen met elkaar tot bezinning om met bezieling weer vooruit te kunnen. Wees welkom!

Data: Wekelijks een uur in de periode van 9 september t/m 11 oktober 2024 en in de periode van 21 april t/m 31 mei 2025; tijdstip in onderling overleg
Locatie: Stefanuskerk, Finsterwolde
Info & aanmelding: Mark Hage en Gert Wybe van der Werff

9

Meditatieve dans

muziek, zoals klassiek, modern en folklore. Door te bewegen word je bewogen.

We dansen meestal in een kring om een midden, die er elke keer weer anders uit ziet, telkens passend bij het thema. Het midden steunt de concentratie, de verbinding en de inspiratie.

Meditatief dansen is geschikt voor iedereen, danservaring is niet nodig.

Voel u hartelijk welkom! Ook als u maar één keer wilt proeven!

Meditatieve dans schenkt ontspanning en ruimte voor verbinding met jezelf, de ander en met het hogere: de bron, de stilte, het geheim, het goddelijke. Met eenvoudige passen en gebaren bewegen lichaam, geest, hart en ziel met elkaar, gedragen door diverse soorten

Tijd: 10.00 - 11.30 uur
Locatie: De Ontmoeting in Scheemda, Gebouw Irene in Winschoten
Kosten: € 13,- p.p. per ochtend of € 105,- voor de hele cursus
Info & aanmelding: Ulrike Neumann

Data:

In de Ontmoeting:
11 september, 9 oktober, 6 november, 4 december, 15 januari, 12 februari, 12 maart, 9 april, 14 mei, 11 juni.

In Irene:
25 september, 23 oktober, 20 november, 18 december, 29 januari, 26 februari, 26 maart, 23 april, 28 mei, 25 juni.

ontmoeting

Filmhuis Bellingwolde: Moving Movies

Ook dit seizoen zijn er weer vijf mooie films geprogrammeerd in het Filmhuis Bellingwolde. Het overzicht vind je hieronder.

Aanvang: 20.00 uur
Locatie: Het Karspel, Hoofdweg 225, Bellingwolde
Kosten: € 8,- per avond (incl. koffie/thee)
Info: website PG Bellingwolde of: Astrid Lührssen

17 oktober
Breathe (1u53)

In het waargebeurde liefdesverhaal Breathe heeft de avontuurlijke en charismatische Robin Cavendish (Andrew Garfield) nog een heel leven voor zich wanneer hij plots verlamd raakt door polio.

Gevlekte pracht

ontmoeting

Glorie zij God voor bontigheid,
voor hemelen, marmerend als koeiehid;
voor bloemsproetjes uitgestippeld op vlugge forellen;
vers vonkgepoft kastanje-herfstlicht; vinkvlerk; wijd
landschap siergekaveld: eg-ploeg-braak geruit,
en alle beroepen, hun gerei, tuig, toestellen.

Ieder net ander, zeldzaam, eigenaardig ding;
alles wat grillig uitschift (en wie weet hoe uit?)
in snel, sloom; zoet, zuur; hel, gedoofd;
Hij vadert voort boven verandering:
Hij zij geloofd.

Gerald Manley Hopkins (1844-1889)

Gevlekte pracht en bontigheid

Glorie zij God voor bontigheid, zo begint het gedicht Gevlekte pracht van Gerard Manley Hopkins (Liedboek 2013, blz. 1516).

Bontigheid, een prachtig woord. Als je om je heen kijkt zie je dat de wereld vol bontigheid is. Bontigheid in kleuren, vormen en materialen...

Ook deze winterperiode gaan we weer creatief met deze bontigheid aan de slag. Dit seizoen staan onder andere decoupage, zentangle, encausting en macramé op het programma.

Je hoeft echt niet super creatief te zijn om mee te kunnen doen: ontmoeting en gezelligheid staan voorop tijdens deze workshops.

Aangezien de groep deelnemers steeds groter wordt komen we vanaf dit seizoen op 2 ochtenden bij elkaar. Op beide ochtenden wordt dezelfde workshop aangeboden (dus opgave is voor 1 ochtend per maand).

Data: 2 + 4 oktober, 6 + 8 november, 4 + 6 december, 8 + 10 januari, 5 + 7 februari, 5 + 7 maart, 2 + 4 april
Tijd: 9.30 – 11.30 uur
Locatie: Ons Gebouw, Oostwold
Kosten: € 5,- per keer
Info & aanmelding: Yvonne Drewel

Paaskaarsen versieren

Monica Schwartz van Veelstemmig Licht verzorgt weer een workshop Paaskaarsen versieren. Ieder maakt een eigen paaskaars, een kaars die bij zijn of haar eigen wijze van geloven past.

Eerst geeft Monica uitleg over de symboliek van het licht, over de geloofskaars (paaskaars) en mogelijke symbolen daarop. Vervolgens gaat ieder zelf aan de slag. Met gekleurde was breng je woorden of symbolen op een dikke, grote stompkaars aan. De resultaten zijn elke keer weer mooi en bijzonder.

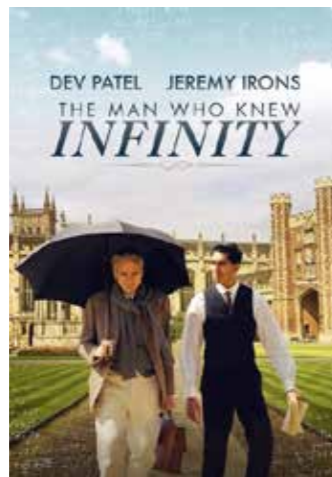

Datum: 27 maart
Tijd: 19.30 – 21.30
Locatie: Ons Gebouw, Winschoten
Kosten: € 12,50
Info & aanmelding: Hennie Nijmeijer (vóór 20 maart)

10

21 november
The Man Who Knew Infinity
(1u44m)

De jonge Ramanujan is een briljant autodidactische wiskundige, maar woont in armoede in India. Wanneer hij zijn werk opstuurt naar Cambridge wordt hij naar Engeland gehaald, maar zijn aanwezigheid wordt met gemengde gevoelens ontvangen.

16 januari
Brooklyn (1u47m)

Brooklyn vertelt het meeslepemde verhaal van Eilis Lacey (Saoirse Ronan), een jonge Ierse immigrante die rond 1950 in Brooklyn haar weg probeert te vinden.

20 februari
Minari (1u31m)

In dit goeddeels autobiografische drama blikt regisseur Lee Isaac Chung liefdevol terug op zijn jeugd in een Koreaans-Amerikaans gezin op het platteland van Arkansas.

20 maart
Revoir Paris (1u40m)

Drie maanden na het overleven van een terroristische aanslag op een Parijse bistro herinnert Mia zich slechts flarden van de gebeurtenissen. Ze besluit haar stappen van die avond na te lopen in de hoop haar leven weer op te kunnen pakken.

11

stille
verdieping
verbinding

Adventswandeling in Balloo

In de Adventstijd is het prachtig wandelen over de Drentse heide. Daarom organiseert Bezinning & Cultuur een wandeling vanaf de schaapskooi bij Balloo over de heidevelden. De route is ongeveer 7 km. Bij terugkomst is er glühwein en chocolademelk en wachten we op de schaapskudde.

Balloo is een oud esdorp met uitgestrekte heidevelden in de omgeving. Ook vind je op het Balloërveld nog 40 grafheuvels en zichtbare karrensporen uit de middeleeuwen. We gaan met auto's naar Balloo en vertrekken om 13.00 uur vanaf het parkeerterrein van het station Winschoten, bij de klok.

Datum: 15 december
Aanvang: 13.00 uur (vertrek)
Vertrek: Station Winschoten
Kosten: ca € 3,- voor vervoer, consumpties bij de schaapskooi voor eigen rekening
Info & aanmelding: Geesje Koers

Kleasterkuier, wandelen in Jorwert

In het protestantse klooster in Jorwert wordt al vanaf het allereerste begin op woensdagochtend de kleasterkuier georganiseerd als een vast punt in de week. Om 9.30 uur begint een eenvoudig programma met stilte, bezinning en verbinding. Het begin is een ochtendgebed van een half uur. Daarna is er koffie en thee en maken we kennis met elkaar. Dan volgt de kleasterkuier, een gezamenlijke wandeling van ruim een uur.

We lopen het eerste gedeelte in stilte. Op de terugweg word je uitgenodigd om met iemand op te lopen en in gesprek te gaan. We sluiten de ochtend af met een gezamenlijke, zelf meegebrachte lunch. Wees welkom, ook als je alleen voor de viering komt of als de wandeling je te ver is. In het laatste geval kun je een kortere wandeling maken of met anderen samen in de kerk blijven.

Als deelnemers uit Oost-Groningen sluiten we aan bij de andere bezoekers.

Neem wandelschoenen of laarzen mee.

Datum: 16 oktober
Aanvang: 8.00 uur vanuit Winschoten
Vervoer: carpoolen
Kosten: € 6,- + de autokosten, zelf lunch meenemen
Info & aanmelding: Geesje Koers

Maria Lichtmis, wandeling langs vier kerken

Begin februari voelt het vaak nog als hartje winter, maar de dagen beginnen al merkbaar te lengen. In de tijd dat de kerken van Eenum, Leermens, 't Zandt en Zeerijp gebouwd werden - de Middeleeuwen - werd het jaar beleefd volgens het ritme van de kerkelijke agenda. Heiligendagen speelden daarin een belangrijke rol. Op 2 februari is het Maria Lichtmis, met dit feest wordt de kerstperiode officieel afgesloten. Het feest ging gepaard met een lichtprocessie met kaarsen.

Aan deze oude traditie wordt een nieuwe vorm gegeven door middel van activiteiten in de vier kerken zoals exposities, muziek, zang en poëzie en een wandel/fietstocht naar de kerken. Wij doen mee aan de wandeltocht van ca. 15 km en bezoeken de vier deelnemende kerken.

Datum: 1 februari
Tijd: hele dag
vertrek in de ochtend vanaf Winschoten
Vervoer: carpoolen
Kosten: gratis, autokosten worden gedeeld
Info & aanmelding: Geesje Koers

Lutherreis in het kader van TVG (Theologische Verdieping Groningen)

Al jaren wordt in Groningen de cursus 'Theologische verdieping' gegeven. Verschillende mensen uit onze regio hebben daaraan deelgenomen. Voor het eerst wordt er nu een reis georganiseerd, die open staat voor iedereen die belangstelling heeft voor Luther en de plaatsen waar hij woonde, studeerde en werkte.

Het is een studiereis, maar met genoeg ruimte voor ontspanning, muziek, beeldende kunst en culinaire genoegens. Tijdens deze reis wordt de touringcar bestuurd door Bouko Tiggelaar en verzorgt hij samen met Bert L. van der Woude de leiding van deze Lutherreis.

Data: 10 t/m 16 juni
Infoavond: 4 december, 19.30 uur (in Kerkenheem, Noorddijk)
Info & aanmelding: Bert L. van der Woude

Tiendaagse reis naar Frankrijk

Taizé-vieringen zijn al ruim twintig jaar een begrip in onze regio. Er zijn in die periode wel plannen gemaakt voor een bezoek met een reisgezelschap, maar dat is er nooit van gekomen. In het najaar van 2025 doen we een nieuwe poging.

Naast Taizé bezoeken we nog een aantal beroemde plaatsen zoals Reims, Vézelay, Auxerre en Cluny. De terugreis gaat via de Elzas en de stad Mainz. In Reims en Mainz zijn gebrandschilderde ramen van Chagall te bewonderen en omdat we in bekende wijnstreken vertoeven (Champagne, Bourgogne, Elzas en de Rheingau), zit er zeker een wijnproeverij in het programma.

Deze reis gaat per touringcar.

Data: 18 t/m 27 oktober 2025
Infoavond: 12 maart om 19.30 uur in Ons Gebouw, Winschoten
Reisleiding: Bouko Tiggelaar en Bert L. van der Woude

Tiendaagse reis naar Engeland

Wie wel eens een Evensong heeft bijgewoond, weet hoe bijzonder de koorzang in de Engelse traditie is. Deze reis biedt de kans om een aantal kerken te bekijken waar deze muziek is ontstaan en nog dagelijks ten gehore wordt gebracht.

We bezoeken o.a. de kathedralen van Canterbury, Westminster, Cambridge, Ely en Salisbury. Daarnaast heeft Engeland nog veel meer te bieden op het gebied van natuur en kunst & cultuur en onderschat ook de Engelse keuken niet.

Vanuit Winschoten gaan we met een eigen Touringcar door de kanaaltunnel en daarna verkennen we dag voor dag dit prachtige land.

Data: 26 april t/m 5 mei
Infoavond: 16 oktober om 19.30 uur in Ons Gebouw, Winschoten
Reisleiding: Bouko Tiggelaar en Bert L. van der Woude

Kerkentocht in Ostfriesland

We maken een dagtocht naar het gebied rond Emden, tussen Dollard en Wadden. Ostfriesland maakt deel uit van één aaneengesloten cultuurgebied dat ook Friesland, Groningen en Drenthe omvat. Een gebied met een rijke historie.

We gaan enkele fraaie kerken bekijken o.l.v. kunsthistoricus Aart de Goojer. Baksteen en Romanogotiek (een overgangsstijl uit de 13e en 14e eeuw) bepalen het beeld. Zeer bezienswaardig zijn ook de rijke interieurs en de mooie oude orgels.

Datum: 10 mei
 Tijd: 9.00 uur, terug ca. 16.30 uur
 Vertrek: Ons Gebouw in Winschoten
 Lunch: Eigen lunch meenemen. Er wordt gezorgd voor soep en koffie en thee
 Vervoer: Op eigen gelegenheid.
 We willen 'carpoolen'. Graag van tevoren opgeven of u met de auto komt en hoeveel mensen u mee wilt nemen.
 Kosten: € 10,- p.p.
 De reiskosten worden gedeeld.
 Info & aanmelding: vóór 3 mei bij Gert Wybe van der Werff

Excursie Synagoge Groningen

Wij bezoeken de synagoge aan de Folkingestraat in Groningen. De oorspronkelijke Synagoge uit 1906 is ontworpen door de bekende architect Tjeerd Kuipers. Met iets oosters, iets christelijks, iets Joods én iets Gronings. De ramen in de gevel en de torens, de bogen op en onder de galerijen binnen: overduidelijk is te zien dat de Groningse synagoge gebouwd is in de Moorse stijl.

Na de Tweede Wereldoorlog kon de Joodse gemeente haar synagoge niet meer in bezit houden. Het gebouw werd een wasserij en stomerij en uiteindelijk verpauperde het door leegstand. In 1981 werd het gerestaureerd door Piet Cohen. Hij ontwierp een compleet nieuw interieur, inclusief Heilige Arke, zitplaatsen, bima, amoed en verlichting. Het moderne, geometrische ontwerp vormt bewust een sterk contrast met de oosterse, ronde stijl van de rest van het gebouw.

Sinds de restauratie is de Groningse synagoge weer volop in gebruik. Het religieuze deel door de Joodse gemeente als sjoel. Het openbare deel als ruimte voor een permanente expositie over het jodendom en Joods Groningen, tijdelijke exposities, rondleidingen, concerten, educatie en lezingen.

Datum: 15 juni
 Aanvang: 14.00 uur (vertrek vanaf De Ontmoeting, Scheemda 13.00 uur)
 Kosten: € 10,- p.p. (excl. Reiskosten)
 Info & aanmelding: Richard Offringa, voor 25 mei (max. 20 deelnemers)

Voor de excursie is er een inleidende bijeenkomst op 12 juni, 19.30 – 20.30 uur

Wereldkeuken

Eén van de beste plekken om een cultuur te leren kennen is aan tafel. Samen eten verbindt en nieuwe gerechten proeven kan een heerlijk avontuur zijn.

Vanuit die gedachte is het idee van de Wereldkeuken geboren. Een culinaire wereldreis, die tegelijk dicht bij huis blijft. Na het succes van het vorige seizoen (gemiddeld 40 gasten per avond) zetten we de reis met enthousiasme voort.

Eén avond per maand kunt u in Ons Gebouw terecht om daar kennis te maken met de keuken van een bepaald land. Om dit mogelijk te maken zoeken we zowel gasten als vrijwilligers die willen helpen om de gerechten te bereiden en aan tafel te bedienen.

Gasten kunnen gewoon aanschuiven. De vrijwilligers doen het werk en we streven er naar medewerking te zoeken van iemand uit het land dat die avond centraal staat.

De kosten houden we laag, want het doel is dat iedereen op deze manier de kans krijgt om met elkaar van een mooie maaltijd te genieten.

Data:	
17 oktober	Italië: Emilia-Romana
21 november	Zwitserland
19 december	Palestina
16 januari	Duitsland
20 februari	Canada
20 maart	Portugal
17 april	Oostenrijk
22 mei	Angola
19 juni	Griekenland

Locatie: Ons Gebouw, Winschoten
 Kosten: € 15,- p.p.
 Info & aanmelding: Jenneke Ploeger

Wijkresto

In samenwerking met Sociaal Werk Oldambt organiseren de gezamenlijke kerken 1 x per veertien dagen een avondje wijkresto. Samen eten voor een bescheiden bedrag.

De doelgroep voor wie we dit doen is niet onder één noemer te vangen en eigenlijk komt het erop neer dat iedereen welkom is. Ook aan de tafels van het wijkresto bouwen we bruggen in de samenleving.

Data: 24 september, 22 oktober, 26 november, 28 januari 2025, 25 februari, 25 maart, 22 april, 27 mei, 24 juni en 8 juli
 Tijd: 17.30 uur
 Locatie: Ons Gebouw, Winschoten
 Kosten: € 5,- p.p.
 Info & aanmelding: Bert Altena

Als wijn het hart en de ziel niet raakt, is het slechts een drankje.

'Meer dan een drankje' - Wijnproeverijen

“Se non tocca il vino il cuore e l'anima è solo una bibita”: Als wijn het hart en de ziel niet raakt is het slechts een drankje. Deze uitspraak van wijnboer Josko Gravner uit Friuli is het motto voor de komende wijnproeverijen in de Marktplaatskerk.

Ambachtelijk gemaakte wijn vraagt veel van de wijnboer(in). Eerbied voor de grond, de planten, het milieu. Verder hard werken en veel geduld. Tijdens een wijnproeverij proberen we recht te doen aan deze inspanning en leert u met aandacht proeven en benoemen wat u proeft. Wijnproeven en levenslessen liggen in elkaars verlengde en dat maakt deze avonden meer dan de moeite waard.

Tijdens beide proeverijen concentreren we ons op één specifiek land of wijnstreek. Dan nemen we en passant wat geschiedenis en aardrijkskunde mee. U krijgt mousserende, witte, rode en dessertwijn te proeven.

Data: 18 oktober en 14 februari
 Tijd: 19.30 uur
 Locatie: Marktplaatskerk, Winschoten
 Kosten: € 15,- p.p.
 Aanmelding: Bert L. van der Woude en Jenneke Ploeger

Bijbels koken

Wat 'bijbels koken' of 'bijbels culinair' is hoeft nauwelijks meer uitgelegd te worden. Of toch? Ieder seizoen hopen we ook mensen begroeten, die voor het eerst meedoen en van tevoren niet kunnen bedenken wat hen te wachten staat. En altijd weer is er de verbazing achteraf. Dat je ook zo een avond met elkaar kunt beleven. Bekend of nieuw maakt niet uit, samen een mooi gerecht bereiden verbindt!

Het gaat om gerechten met een bijbels tintje en een goed verhaal. Samen kook je en geniet je een vijfgangen-menu met bijpassende kwaliteitswijnen. Wie meedoet krijgt duidelijke instructies. De boodschappen zijn al gedaan en het koken kan na een korte intro meteen beginnen.

Dit seizoen blijft de mogelijkheid bestaan om je als groep aan te melden. Voor de beide vastgestelde data, die voor iedereen openstaan, graag tijdig aanmelden.

Data: 8 november en 14 maart
 Locatie: Ons Gebouw Winschoten
 Tijd: 17.00 uur – 22.30 uur
 Kosten: € 20,- p.p.
 Aanmelding: Ellen Jalink of Bert L. van der Woude

Pannenkoekendag

De pannenkoekendag is een oude traditie die een aantal jaren geleden nieuw leven is ingeblazen en ondertussen niet meer weg te denken is.

Op de avond voor het begin van de vastentijd (Aswoensdag) worden

de laatste restjes opgemaakt en als pannenkoeken gebakken. Nu vullen we dat op onze eigen manier in, een gezellige maaltijd voor iedereen.

Dit jaar valt de Pannenkoeken(dins)dag op 4 maart.

Tijd:	Vanaf 17.30 uur
Bad Nieuweschans Kosten:	Rehoboth Vrijwillige bijdrage
Meeden Kosten:	Dorpshuis, Meeden Vrijwillige bijdrage
Winschoten Kosten:	Marktplaatskerk Vrijwillige bijdrage
Vriescheloo Kosten:	Trefpunt, Dorpsstraat 121 in Vriescheloo € 6,- p.p.
Scheemda Kosten:	De Ontmoeting Vrijwillige bijdrage

muziek & bijzondere vieringen

Muziekavonden

Op vier avonden in het winterseizoen staan verschillende klassieke muziekwerken op het programma, die worden toegelicht door Matthieu ter Horst. Als oud pianodocent van de muziekschool in Winschoten is hij ter zake kundig en neemt hij de bezoekers mee in zijn fascinatie voor de muziek.

Het programma voor dit seizoen:

9 oktober

Hildegard von Bingen: Ordo Virtutum en Einojuhani Rautavaara: Vespers.

13 november

Eustache Du Caurroy; Claude Goulimel; Jean B. Lully; Marc-Antoine Charpentier en Wilhelm Friedemann Bach: Symfonie, Kantate.

22 januari

Maurice Ravel: Rapsodie Espagnole, La Valse en Olivier Messiaen: Turangalila Symfonie 3 delen.

26 februari

Johannes Brahms: Serenade nr. 2, Altrhapsodie en Max Reger: Variaties voor orkest, Koorwerken.

Aanvang: 19.30 uur
Locatie: Ons Gebouw, Winschoten

muziek & bijzondere vieringen

De Preek van de Leek

Ellen Mangnus

De Preek van de Leek

Op de eerste zondag van Advent, tijd van verwachting en uitzien naar het licht, zal de Preek van de Leek worden verzorgd door Ellen Mangnus. Zij is journalist en onderzoeker en gepromoveerd in de ontwikkelingsstudies. Dit jaar verscheen haar boek “Kijk niet weg”, waarin ze uitgebreid in gesprek gaat met Jan Pronk, oud-minister van ontwikkelingssamenwerking en VN-gezant. Een kritische dialoog tussen twee generaties, vanuit de vraag: hoe vinden we in deze wereld samen de weg vooruit?

Welke boodschap heeft zij, vanuit haar achtergrond en ervaring, en gevoed door de gesprekken die ze met Jan Pronk voerde, voor ons en onze toekomstverwachting?

Ellen Mangnus doceerde aan de Universiteit Wageningen en schreef over Macht en ongelijkheid in het voedselsysteem. Ze kent Jan Pronk uit de tijd dat ze ontwikkelingswerker was bij het Koninklijk Instituut voor de Tropen (zie ook ellenmangnus.nl).

Datum: 1 december
Aanvang: 9.30 uur
Locatie: Marktpleinkerk Winschoten

muziek & bijzondere vieringen

Choral Evensong

De Evensong stamt uit de Anglicaanse traditie en is vergelijkbaar met onze vespers (avonddiensten). Teksten en liederen uit het Book of Common Prayer vormen het uitgangspunt. Koorzang en gemeentezang wisselen elkaar af.

m.m.v. kamerkoor Bel Canto o.l.v. Victor Verhoef en tenor Adriaan Kegel; organist Bouko Tiggelaar en voorganger Bert Altena

Datum: 6 oktober
Tijd: 19.00 uur
Locatie: Marktpleinkerk Winschoten

Jonge mensen op het concertpodium

Uitvoering door jonge musici in de Marktpleinkerk.

Datum en nadere bijzonderheden volgen via het Kerkblad en de website.

Info: Carel Emmerink

Grunneger dainst

Datum: 24 augustus 2025
Tijd: 9.30 uur
Locatie: Loosterkerk Vriescheloo
Voorganger: ds. H. Nobbe

muziek & bijzondere vieringen

Taizé-vieringen

Deze vieringen kennen een eigen verstilde sfeer, geënt op zoals gevierd wordt in de gemeenschap in het Franse Taizé, waar al decennialang jongeren uit alle delen van Europa en de wereld samen komen voor ontmoeting, gebed en spiritualiteit.

Liederen uit Taizé hebben een eigen stijl, worden herhaaldelijk gezongen, waardoor ze als het ware in je gaan resoneren. De sfeer bij deze vieringen is daarom open, laagdrempelig en meditatief. Van harte welkom en laat je meenemen.

m.m.v. de Cantorij.

Data: 20 oktober, 17 november, 2 februari, 2 maart
Tijd: 19.00 uur
Locatie: Marktpleinkerk Winschoten

overige activiteiten

Koffieontmoetingen in diverse kerken

In diverse kerken worden er koffieochtenden gehouden waar iedereen welkom is en zomaar even binnen kan lopen en aanschrijven. Van harte uitgenodigd.

je kunt
zomaar
binnenlopen
en aanschrijven

Bad Nieuweschans, Rehoboth
dinsdagmiddag, van oktober tot en met april
van 14.30 – 16.00 uur

Midwolda, De Verbinding
dinsdagmorgen, in de even weken, van 10.00 – 11.30 uur

Oostwold, Ons Gebouw
dinsdagmorgen, van september tot en met juni
in de oneven weken, van 10.00 – 11.30 uur

Scheemda, De Ontmoeting
dinsdagmorgen, van september tot juli, van 10.00 – 11.30 uur

Vriescheloo, Het Trefpunt
iedere laatste woensdag in de maand, 10.00 – 11.30 uur
Info & aanmelden Johanna Hulsman of Woutje Boomsma

Winschoten, Marktpliekerk
woensdagmorgen 10.00 – 12.00 uur

Kerkenpad Oost-Groningen

In 2025 hopen we voor de 10e keer het Kerkenpad Oost-Groningen te organiseren. Waar we in 2015 begonnen met 17 deelnemende kerken, doen er nu ieder jaar zo'n 30 gebouwen mee. Niet alleen kerken, maar ook torens en een synagoge! De doelstelling is in al die jaren gelijk gebleven: mensen binnen en buiten onze regio kennis laten maken met het prachtige religieuze erfgoed dat in Oost-Groningen te vinden is.

Het Kerkenpad Oost-Groningen wordt altijd georganiseerd op de eerste zaterdag van juni. Op kerkenpadoostgroningen.nl is tegen die tijd te zien welke gebouwen er meedoen en welke extra activiteiten er georganiseerd worden. Ook zijn daar verschillende fietsroutes te vinden die langs de kerken gaan. Meer informatie is ook te vinden via onze pagina's op Facebook en Instagram.

Datum: 7 juni 2025
Tijd: 10.00-16.00 uur
Diverse locaties in Oost-Groningen

Kerstmiddag

Op vrijdag 13 december bent u van harte welkom om deel te nemen aan een gezamenlijke kerstmiddag met broodmaaltijd in de Marktpliekerk. De kerk wordt sfeervol aangekleed. Er is een gevarieerd programma, met muziek en samenzang. Het christelijk mannenkoor Con Forza verleent medewerking. Daarnaast is er een mooi Kerstverhaal en worden er gedichten gelezen. Ondertussen genieten we van de gezamenlijke broodmaaltijd.

Zo vieren we in een ongedwongen sfeer het wonder van Kerst en is er ook ruime gelegenheid voor onderlinge ontmoeting.

De opbrengst gaat, na aftrek van de kosten, naar de Voedselbank.

Datum: 13 december
Tijd: 17.30 uur tot ongeveer 19.30 uur
Kerk open: 17.00 uur
Locatie: Marktpliekerk
Kosten: € 7,50 p.p.
Info & aanmelding: Ellen Jalink (graag vóór 20 november)

Social media

Aankondigingen en verslagen van activiteiten vindt u ook op Facebook: @overbrug (facebook.com/overbrug/)

Omslagfoto en opmaak magazine

Harald Rotgers
harald@DeCommunicatieGids.nl

locaties

Bad Nieuweschans
Rehoboth, Kruisstraat 1, 9693 CV

Bellingwolde
Het Karspel, Hoofdweg 225, 9695 AG, 0597-531549

Finsterwolde
Paviljoen Flonk, Funebrug 1, 9684 AV
Stefanuskerk, C.G.Wiegersweg 1, 9684 EK

Meeden
Dorpshuis, Tussen Baide Meulens 16, 9651 BW, 0598-617587

Midwolda
De Verbinding, Hoofdweg 167, 9681 AD, 0597-551624

Oostwold
Kerk, Goldhoorn 8, 9682 XN, 06-53714895
Ons Gebouw, Goldhoorn 6, 9682 XN, 0597-551286

Oude Pekela
Het Anker, Hendrik Westerstraat 114, 9665 AR, 0597-614896

Scheemda
De Ontmoeting, Kerklaan 32, 9679 AE, 0597-592939

Vriescheloo
Het Trefpunt, Dorpsstraat 121, 9699 PE, 0597-541261
Loosterkerk, Dorpsstraat 119, 9699 PE

Winschoten
Marktpliekerk, Marktplaan 1, 9671 AZ, 0597-430118
Ons Gebouw, Burg. Schönfeldsingel 7a, 9761 CA, 0597-420743
Gebouw Irene, Venne 150/152, 9671 EX, 0597-412820 / 06-57700250

Contactpersonen informatie en aanmelding

Bert Altena	bert.altena@hetnet.nl	06-30285649
Woutje Boomsma		06-51350018
Yvonne Drewel	y.drewel@gmail.com	06-20774932
Carel Emmerink	carelemmerink@kpnmail.nl	06-19475180
Mark Hage	hage.mark@gmail.com	06-27424854
Johanna Hulsman		0597-541147
Ellen Jalink	ellenjalink5@gmail.com	0597-425073
Ali Kaput	akaput@ziggo.nl	0597-532820
Geesje Koers	ghrkoers@hetnet.nl	0597-551800
Astrid Lührssen	a.i.luurssen@home.nl	06-21671199
Christien Meijer	christine.meijer@planet.nl	0597-331465
Hennie Nijmeijer	w.jpolman@hetnet.nl	0597-592307
Ulrike Neumann	ulrike_neumann@hotmail.com	0049 4931 9196919
Richard Offringa	predikant@pgscheemda.nl	0591-201132
Jenneke Ploeger	roel.jenneke@kpnplanet.nl	0597-415053
Bouko Tiggelaar	boukotiggelaar@hotmail.nl	0597-855672
Simone van de Vrie	svdvrie@hotmail.com	0598-617823
Gert Wybe van der Werff	driewerff@gmail.com	06-45630082
Bert L. van der Woude	bertlvanderwoude@gmail.com	0597-422112

